

INSERTIUNI:

se plătesc cu prețuri foarte reduse.

Manuscrisurile sunt a se adresa redacției și acelea nu se înapoiază.

Epistole nefrancate nu se primesc.

ABONAMENT:

Pe an 6 cor. pe 1/2 an 3 cor.

Pentru plugari—țărani pe an 4 coroane.

Pentru România și străinătate Pe an 16 franci.

Un număr costă 12 bani

ACTIVITATEA

EDITOR, PROPRIETAR ȘI ȘEF-REDACTOR:

DR. AUREL MUNTEAN

Apare în fiecare Joi.

REDACTOR RESPONSABIL:

LAURIAN BERCIAN

Analele

Asociațiunii de acum și dela anul 1861.

Nu tot omul se interesează de cultură, la mulți este numai o spișerie pentru bunăstare, prilej spre îmbogățire și tot felul de fericire. Așa definează poetul Goethe concepția culturii omenești. Și vederile lui drepte într'adevăr se pot aplica și la noi.

Dacă privim »Actele« Asociațiunii dela înființare, apoi răsfoim în »Analele« acelea ce tocmai ne stau înainte; dacă cetim despre entuziasmul părinților noștri de acum sunt 43 ani și îl comparăm cu fanfaronadele de azi, apoi ne convingem pe deplin, că diferența intră atunci și acum este foarte mare și însemnată.

Pe atunci aproape fiecare cărturar de ceva gravitate în cercul său de activitate se imbulzea de a lua parte la adunările generale, cu mari ostenele de călătorie și spese de bani, cu scopul sublim și sincer de a-se grupa în jurul Archiereilor lor; azi unde depărtarea nu mai socotește ear' spesele abea sunt a zecea parte, vai! cât de puțini i-au parte la sărbătoarea culturii neamului lor.

La inaugurarea acestei instituțiuni alergat-au părinții și moșii noștri din mari îndepărtări până la Sibiu, ca fiecare să fie de față la punerea petrii unghiulară și inflăcărați de vorbirile Archipăstorilor lor deodată se înscriseră ca la 212 inși cu suma de peste 7000 fl ca membrii fondatori pe viță și ordinari; tot cu aceeași căldură perigrinară cu un an mai târziu la a II. adunare, ținută la Brașov, la marginea Transilvaniei. Așa au urmat an de an până prevedința ne-a păstrat în fruntea neamului pe cei

doi Archipăstori, iubiți de toți fără diferență de credință.

Acum, după o muncă de aproape un jumătate de secol, abea numărăm 83 membrii fondatori, 227 pe viață și 1208 ordinari, ear' fondul Asociațiunii abea face 311.750 coroane.

Aceste cifre nu stau în raport nici cu numărul inteligenții, care de atunci și până acum a crescut cu peste 100 procente — afară de preoțime — și cu atât mai puțin cu poporul nostru, care har Domnului! este în creștere continuă. — Cu drept am fi așteptat, că crescând neamul nostru în ale agonisirei de moșii și averi, să fie crescut și numărul membrilor cel puțin de zece ori atâta.

La stagnarea atât de vedită a înaintării intereselor Asociațiunii numesc niște soboli, cari în ignoranța lor întunecată, fără a fi contribuit nici o parăchioră la scopurile ei, cărtesc asupra celor puși în fruntea asociațiunii, comitetului central, și în multe locuri, al despărțământului; ba am auzit chiar și de aceia persiflând, cari s'au bucurat — ici coala — de ajutoare, firește cu scop mârșav de-a fi scutiți dela contribuiri pe seama Asociațiunii.

Părerea noastră este, că Asociațiunea pentru literatura și cultura poporului român să fie închinată Archipăstorilor români, ca odinioară, cari apoi cu organele lor — protopopi, preoți și învățători — se înceapă și continue o muncă intensivă, pentru că numai așa s'ar putea aștepta o creștere a fondurilor, care se steie în proporție cu numărul celor ce așteaptă ajutorare, fie acele institute de cultură, industrie, comerț, agricultură, meserie sau ajutoare personale.

β.

Răsboiul ruso-japonez.

Este incontestabil că bătălia dela Liao-Yang, ori-cât de sângeroasă a fost ea, n'a adus încă un rezultat decisiv. Din punctul de vedere al efectului moral pe care îl produce tot-d'a-una o retragere, nu se poate constata că Japoneseii au fost victorioși; ei au silit pe Ruși să părăsească pozițiunea lor întărită dela Liao-Yang și au înaintat spre Nord urmărind pe dușman; dar' n'au isbutit să înconjoare armata lui Kuropatkin, care, prin o manevră admirabilă condusă, au reușit să scape cu pierderi relativ mici și se opereze o retragere în bună ordine. Prin urmare, precum zice Franceseul: *c'est à recommencer*. Vorba este acum: Campania de estimp este ea oare terminată, sau ambele armate se vor întâlni încă odată pentru a se măsura definitiv într'o altă bătălie mare?

După știrile ce ne sosesc și după modul cum operează atât Rușii cât și japonezii, se vede că și unii și alții voiesc să se folosească de cele două luni de toamnă pentru a-și urma operațiunile, unul pentru a urmări distrugerea armatei lui Kuropatkin, cel-alt pentru a-și reforma o armată mai puternică cu care să reia ofensiva.

Faptul că rușii nu se retrag încă spre Charbin, ci au ales o altă pozițiune de apărare la vr'o 60 de kilometri la Nord de Mukdem, dovedește că ei au intențiunea a ține piept Japoneseilor în zona râului Galben (Hun ho) Pe de altă parte, Japoneseii își urmează tactica lor înconjurătoare pe care au dus-o cu succes dela începutul răsboiului încoace. Ei înaintează pe drumul care duce la Fuschuntschön, unde este o trecere mai ușoară a râului Hun-ho, cu intențiunea vădită de a face o mișcare înconjurătoare ca să silească pe Ruși de a părăsi Mukdenul pentru a se retrage spre Tienling. Aci pare că generalul Kuro-

patkin voiește să se oprească ca să aștepte detașamentele noi de trupe cari i-au fost trimise din Rusia, și în urmă să încerce din nou soarta unei bătălii, care de astădată va încheia în mod definitiv prima fază a răsboiului pe anul 1904.

În partea sudică a câmpului de răsboiu, cetatea Port-Arthur urmează a se apăra eroic; aci Japoneseii au avut o deziluziune; ei comptau pe căderea mai grabnică a cetății, spre a putea întrebuința cei 80.000 de soldați cari duc asediul pentru a veni în ajutorul armatei la nord; dacă ar fi dispus de ei, de sigur ar fi putut să înconjoare pe Kuropatkin cu mai multă eficacitate. În această privință, cetatea Port-Arthur a adus un mare serviciu Rusiei, căci a atras asupra ei și imobilizat 100.000 de Japonesei.

Naște acum întrebarea: cât va mai putea rezista?

Nu ne vom ocupa de știrile cari anunță că blocada nu este efectivă și că nave chineze pot introduce merinde și munițiuni, căci nu au importanță.

Sigur este că garnisoana n'a putut să fie întărită. Prin urmare, se poate face un calcul foarte simplu: în ziua când a început asediul, erau 45.000 de Ruși; de opt-zece zile, de când durează, se poate socoti că pierderile zilnice, cu morți, răniți, bolnavi, s'au urcat la 400 de oameni în mijlocie; ceea-ce face 32.000 de oameni.

Așa dar' viteazul comandant al cetății nu mai dispune astăzi decât cel mult de vr'o 12.000 de combatanți. În două-zece zile, nu va mai avea decât vr'o 6 sau 7 mii de soldați, ceea ce este insuficient pentru a apăra o cetate așa de mare. Astfel, se poate prevedea că Port-Arthur va cădea pe la sfârșitul lui Septembrie. Cu dânsa și flota rusă din Extremul-Orient va fi desființată, aci este punctul cel mai grav, căci flota Balticeii, chiar dacă ar pleca, nu va putea ajunge decât pe la

FOIȘOARA

L a r i u...

Ea la riu sosește
Și vrea să treacă,
Dar' punte nu găsește, —
Rîul — nici el nu seacă.
O ia în sus și 'n jos
Să afle trecătoare,
Când el pe 'ncet din dos
O ia de subsuoare.

Ea 'napoi privește
Nimic nu vede,
Căci el s'ă pitulește;
Dar' cine drac va crede:
Fecior înalt ca el
Atâta s'ă descrească —
Ori cât de sprintenel
De-ar fi — s'ă nu-l zărască...

O face — apoi scăpată,
Ear' ca comoară:
Ochieste 'n el de-odată,
De-i zace 'n inimioară.
Iși rid apoi din ochi
Și-i prinde ei chiar bine,
Ca leacul de deochi,
C'o ia în car cu sine.

În sfârșit — tocmială:
C'o trece valea,
Dar' pentru osteneală, —
Căci vezi e rea și calea, —
El zice cătră ea:
De-un vârtej de-o roată
S'ă-i dee ea de-a vrea —
O gură la socoată.

Ea cu greu primește,
Mai mult silită,
Căci rar mai nimereste
Clipe — așa — pripită...
El dă cu sbiciu 'n boi,
Din apă iese carul,
Și-și dau seama ei doi:
Ce spune-le răvașul..

Numărat-am zece,
Și-apoi mai șase —
Grăește el, și trece,
Căci ea i-le și dase.
La drum pornită ea,
El stă, s'ă limpezește
De 'nvălmășala rea
Și 'n sine așa vorbește:

— »Colo la furate —
Tot ea se 'ntrece;
Dar' uite m'ăi fărțate, —
Om bun, — o las s'ă plece, —
Și-s patru roți la car;
Mi-a dat abia de-o roată,
Ear' azi zăce-mi »măgar«, —
Uitând — trei din socoată«.

Moteancă.

Amintiri din anul 1866

de Ioan Mihaiu, proprietar în Orăștie.

(Urmare)

(8)

Sute de feciori s'ă imbulzian deodată a trece podul și mulți picau în apă cotiți de cei mai tari.

Elba nu era o apă mai adâncă de 1 1/2 metru și 5—6 metrii lată, dar' țermii ei fiind în urma ploilor alunecoși și cel puțin de 1 1/2 metru de la fața apei înalți, ostașii picăși odată acolo numai prin ajutorul altor ostași de pe țerm puteau scăpa prin aceea, că le întindeau pușca sau alt obiect, de care să se poată prinde. Strimtoraii de inimic feciorii ajunși la țermii ei neafând vr'un pod sărcu în apă și rupți de oboseală — dacă nu aveau ajutor la îndemână — acolo își aflau moartea.

Cătră 8 ore seara ni-s'ă dete ordinul de plecare. Lupta decurgea încă și dușmanul într'atât se apropiase de Elba și Königraetz, încât și din fortăreața aceasta începură a trage cu tunurile; numai pe la 9 ore seara încetă vigelia acestei bătălii nefericite.

Armata austriacă număra când a intrat în luptă 215.000 combatanți cu 770 tunuri, ear' pierderile noastre după »Oesterreichs-Kämpfe in Jahre 1866« sunt în morți răniți și prinși: 1313 ofițeri, 41.499 ostași, 6010

cai, 187 tunuri, 641 trăsuri; ale corpului de armată saxon, atașat armatei noastre, formând aripa stângă, în ordinea de luptă, erau: 55 ofițeri și 1446 feciori.

Prusia intrase în luptă cu 220.980 combatanți și 780 tunuri. E bătătoare la ochii disproporțiia între pierderile noastre și ale inimicului: precum arată următoarele cifre: 360 ofițeri, 8612 ostași și 939 cai. La pierderile armatei participa regimentul nostru cu 6 ofițeri și 231 ostași.

Nu pot lăsa neamintit eroismul vice-sergentului Iuliu Moga dela I. companie, carele după ce căzuse căpitanul său Ioanovicu în pădure — presimțind ce'l avea înainte de începerea luptei i-se împlinise — învârtind pușca în mână dreaptă strigă: »După mine feciori«. Plutonul său acărui comandant era nu întârzie a-i urma, dar' nu făcu 10 pași și lovit de mai multe gloanțe căzu mort la pământ.

Repriviri asupra bătălii.

Vestea despre bătălia dela Königraetz a surprins Europa într'un mod extraordinariu. Nime nu se aștepta la o asemenea înfrângere a marii Austrie prin mica Prusie. Toate statele și puneau acum întrebarea că ce are să urmeze? Cu deosebire s'ă ventila întrebarea aceasta în cabinetul francez. Impăratul Napo-

Decembrie și până atunci marea e înghețată la Wladiwostok.

Prin urmare, Japoneseii vor fi stăpâni pe Mare. Prima parte a războiului va fi terminată în desavantajul Rusiei.

(•Cons.)

Un ofțer.

A XIV-a EXPOZIȚIE DE VITE

aranjată de
„Reuniunea rom. de agricultură din com. Sibiu“

I. Programul

expoziției de vite, ce se va ținea Duminică la 9 Octombrie n. 1904, în comuna Răhău.

1. În scopul de-a înainta economia de vite „Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiului“ va aranja Duminică la 9 Octombrie n. 1904 în comuna Răhău o expoziție de vite împreună cu distribuie de premii în bani.

Expoziția se va mărgini de astădată la vite cornute cu excepțiunea caprelor.

2. Expoziția se va ține în ziua amintită, începând dela 9 ore înainte de amiază și până la 1 oră după amiază, când va urma premiarea.

Expoziția se va ține pe locul comunal de pășune numit „Sub vii“.

3. La expoziție nu se primesc decât vitele locuitorilor din comunele Răhău, Călnic, Deal, Săsciori, Sibișel, Petrișlău, Laz, Loman, Cacova și Rechita.

Pentru vitele aduse afară de Răhău se cer pașapoarte în regulă.

Cerând trebuința, proprietarii au să dovedească, că au ținut înșiși vitele timp $\frac{3}{4}$ de an cel puțin.

Oile trebuie expuse în grupe de cel mai puțin 3 capete; altcum nu se premiază.

4. Primirea vitelor în expoziție se face prin comitetul aranjator local care, va publica din parte-și dispozițiunile luate. — Comitetul poate refuza primirea, însă numai din cauze binecuvântate.

La fie-care vită respective grupă de oi se alătură o tăbliță sau bilet, cuprinzând numărul curent, rasa (soiul) și etatea vitei cum și numele proprietarului.

5. Exponenții sunt îndatorați a purta înșiși grije de vitele lor și ale da hrana trebuincioasă.

6. Se vor distribuie douăzeci-ci-și-nouă de premii în suma totală de 200 cor., datorite de comisiunea economică

a comitatului Sibiului, și anume se vor distribuie următoarele premii:

Grupa I. Bovine de prăsilă (rasa indigenă și străină)

a) tauri de 3—5 ani: un premiu de 16 coroane;

b) vaci de 3—8 ani: un premiu de 12 cor., 2 premii de câte 10 cor., 1 premiu de 8 cor. și 1 premiu de 6 cor.;

c) junci, junince și tăurenci, de 1—3 ani: 1 premiu de 10 cor.; 2 premii de câte 8 cor. și 2 premii de câte 6 cor.

d) viței și vițele $\frac{1}{4}$ —1 an: 1 premiu de 8 coroane, 2 premii de câte 6 cor. și 2 de câte 2 cor.

Grupa II. Oi de prăsilă.

a) berbeci de 1—5 ani: premiu de 10 cor. și 2 premii de câte 8 cor.;

b) noatini din anu 1904: 1 premiu de 6 cor. și 2 premii de câte 4 cor.;

c) noatine din 1904: 1 premiu de 6 cor.; 2 premii de câte 4 cor. și un premiu de 2 coroane;

d) oi de 1—5 ani: 1 premiu de 8 cor. și 2 premii de câte 6 coroane.

II. Premiarea.

1. În scopul premierii, comitetul central al reuniunii agricole a ales juriul cunștător din domni: Demetriu Comșa, ca prezidinte al juriului; Ioan Schöpp, prim pretor în Sebeșul-Săsesc, totodată reprezentat al comisiei economice comitatensă; Dr. Pentru Șpan, prof. semin., Romul Simu, inv. pens Victor Todășan, referent cons., toți din Sibiu; Pentru Draghici, prim-pretor, Dr. Ioan Sroia, protopresbiter și Ioan Chirca, notar, toți din Seliște; Gerasim Cărpeneșan, notar, Nicola Cărpeneșan, paroch, Vasile Cărpeneșan, inv., Ioan N. Floca, par. și George Goța, primar, toți din Răhău; George Botoroagă, econ., Vasile Rehovean, inv., ambii din Călnic; Vasile Bădilă, primar, Nic. Dura, paroch, și Vasile Dura, vice-notar., toți din Deal; Vasile Mihai, paroch, în Cacova; Ioan Halalai, notar. Vasile Pop, inv., ambii din Săsciori; Nicolae Hința, paroch și Vasile Zemora, econ., ambii din Sibișel; Nic. Oancea, paroch în Petrișlău; Savu Cătana, Ioan Florean, notar și Ilie Moga, paroch, toți din Laz; Ioan Alisie, primar, Octavian Berghazan, notar și Petru Cucuian, paroch, toți din Loman; Ioan Ghișă, paroch în Rechita. Membri absenți sau împedeți dela vot se înlocuiesc prin suplenți.

2. Nu este ertat a funcționa nimenea ca juror, când este vorba de vitele proprii sau de-ale rudeniilor mai deaproape.

3. Juriul ea în primire lista generală a vitelor expuse, examinează pe rând și cu deosebită luare aminte fie-care vită și apoi se consultă asupra premierii, îngrijindu-se ca publicul și exponenții să nu înfruească cătuși mai puțin asupra hotărârilor de luat.

4. În ședința, ce urmează examinării vitelor, membrii juriului se consultă din nou și se pronunță, dovedind îndreptățirea propunerilor și apoi hotărând cu majoritatea absolută de voturi.

Prezidintele votează întotdeauna. La cas de voturi egale, decide soarta.

Asupra fiecărei premieri se votează deosebit.

5. Exponenții de premiat se potrec în o listă separată care, odată stabilită, se subscrie de prezidinte și secretar, precum și de alți doi membri ai juriului.

6. Impărțirea premiilor urmează a se face în mod sârbătoresc, ținându-se mai întâi o vorbire în prezența juriului și comitetului aranjator, a exponenților și publicului întrunit.

Exponenții premiați adevăresc primirea banilor prin subscrierea numelui în rubrica: „Adevăresc primirea în regulă a premiului.“

7. Secretarul juriului se însărcinează a compune un raport special asupra expoziției și premiilor. Raportul scris de prezidinte și secretarul juriului se păstrează în archiva reuniunii.

III. Dispozițiunile de premiare.

A. În general.

1. Scopul expoziției este mai ales a urni și incuragea adevărată propășire în economia vitelor. Drept aceea, în privire se va lua nu atât intențiunea vedită de-a străluci cu vite de paradă, ci mai cu seamă buna chibzuire în alegerea vitelor de prăsilă, hărnicia și inteligența dovedită în realizarea scopului urmărit.

2. Prin urmare vitele, altcum defectuoasă încâtva, se pot premia în rând cu vitele oare-cum deseversite. Intervenid împrejurările de mai sus, chiar întâietate se va da vitelor de a doua mână. Dar' nici măcar în totala lipsă de alte mai bune nu este iertat a premia vite hotărât rele sau având scăderi însemnate.

3. Astfel, dacă cutare grupă nu cuprinde îndestule vite vrednice de premiat, premiile, ce ar prisosi se pot destina pentru o altă grupă. Premiile, cari din una sau altă cauză nu s'ar fi împărțit, se înapoiază reuniunii.

4. Aceia, cari au prăsit ei înșiși vitele vor avea întâietate față de accia, cari au expus vite prăsite de altcineva.

Nimenea nu poate fi premiat, care n'a ținut vita în grija proprie $\frac{3}{4}$ an cel puțin.

5. Acelaș exponent nu poate dobândi decât un singur premiu în aceeași grupă. Față cu cel premiat în cutare grupă, concurenții din altă grupă au întâietate, presupunând, că vitele lor sunt deopotrivă.

B. În special.

I. Bovine (viței, vaci, tauri).

1. Ca vrednice de premiat se consideră mai ales bovinele, cari întrunesc în mare măsură însușirilor vitelor mari, puternice frumose la trup, blânde, lăptoase, bune de prăsilă și de îngrășat.

Față cu vitele corcite se va da întâietate vitelor de rasă curată.

2. Intre scăderile, cari nu îngăduie premiarea, se numeră: Trup bolnăvicios, murdar, cum și scăderi care supără vederea (de e. un corn rupt, un mers prost, rane urite etc.).

3. Ca semne de lapte mult se consideră trup prelungit, piept larg și foale șerpuit de vine groase; uger plin și mare, nu prea cărnos, nici prea gros, înzestrat cu păr scurt și moale și având patru țfte moi, deopotrivă de mari; piele molatică, păr subțire și privire blândă.

4. Ca bune de îngrășat sunt a se considera mai ales vitele trunchioase, cu capul mic, oase subțiri, piept larg și cărnos, șolduri îndepărtate, coapsă lățăreată, piele mișcătoare, păr moale.

5. Ca bune de muncă se consideră mai cu seamă vitele osoase, cu picioare cam lungi, piept larg și rotunzit, șolduri puternice, copite sênțoase, mers vioiu și regulat.

II. Oi.

1. Întâietate se cuvine mai ales oilor mari, cărnose, lăptoase și bogate în lână frumoasă și subțire, moale și lungă, deasemenea se cuvine întâietate oilor de soi vestit și însoțite de miei cu blană aleasă.

2. Rasa țigaie și stogoșe se preferă rassei bărsane (țurcane).

Din ședința comitetului central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului“, în 6 Sept. n. 1904.

Demetriu Comșa, Victor Todășianu,
president. secretar.

eon, carele purta încâtva vină la erumperea acestui războiu prin aceea, că asigurase pe Bismark despre neutralitatea sa, — își da acum toată munca a pune stavilă înaintării triumfale a prusiei spre capitala monarhiei Viena.

Înainte de a urmări evenimentele ce s'au desfășurat după bătălie, îmi dau voie a arăta căroră Prusia are de a mulțami surprinzătoarele sale isbânde.

Opinia publică și mai ales forul cel mai competent adecă acei bărbați ai statului major austriac, cari au fost însărcinați cu examinarea rapoartelor, relațiilor și a tuturor celorlalte acte referitoare la războiul anului 1866, pun întreaga vină pentru desastrul ce la suferit armata, în căra conducerii sub care în prima linie se înțelege comandantul armatei mareșalul campestu Benedek.

Nu mă lasă modestia a mă încerca să răstorn verdictul acesta asupra conducătorilor armatei, dară după observările ce le-am făcut în decursul războiului vreau totuși să susțin că ar fi greșit a face numai pe conducători responsabili pentru nesuccesele acestuia.

Spre încrederea opiniei statului major austriac voi extrage din opul său: „Österreich-Kämpfe im Jahre 1866“, unele pasaje care se refer la lupta decisivă dela Käniggrätz și după aceea îmi voi expune și eu nepretențioasa mea părere basată pe observările ce le-am făcut la fața locului.

Eată pasagele respective:

„Dispoziția de luptă corăspunde puțin împr jurărilor; a se expune unui atac impresurătoriu față cu un inamic superior, este o tactică greșită. Armatele bine conduse se subtrag din strămtăoarea unei asemenea situațiuni prin aceea, că ori se dau năvală asupra centrului inamicului și-l sparg, ori se aruncă prin o manevră repede asupra unei din flancurile inimice spre a-l aduce în disordine sau în fine încep și continuă retragerea până ajung în împrejurări mai bune strategice.“

„Deși dispoziția indica corpurilor linii spre ocupare, dară despre scopurile de luptă la cari ar fi a se ajunge în decursul luptei, nu se da nici cea mai mică directivă; de aici a urmat tot felul de inconveniențe și cu deosebire s'au părăsit puncte care ar fi trebuit apărute cu toată cerbicia, până când pentru altele s'au cheltuit puteri în măsură care n'au meritat.“

„Dispoziția de bătae însăși au pus așa dară temelul la tristul rezultat al luptei pentru armele armatei noastre!“

Nu se pot contesta adevărurile din critica aceasta ageră dar' obiectivă a statului major austriac, iau însă sama că în opul citat mai sus lipsesc doi factori, cari — poate — precumpenesc eronle dispoziției de bătae, ba încă ar fi putut cășuna perderile noastre chiar și atunci, când acestei dispoziții nu i-s'ar putea atribui nici o scădere. Acești doi factori suut: *Pușca cu ac și cultura inamicului.*

Superioritatea puștei cu ac față de cea austriacă nu se poate trage la îndoială. Manipularea unei încărcături a puștei noastre dară cel puțin $\frac{1}{2}$ minută, pe când în acelaș timp aceasta se făcea de trei-ori la pușca cu ac. Proporția era dară 1:3 și aceasta o vedem la perderile noastre în asemănare cu ale inamicului în toate luptele ce sau dat.

Considerând aceasta împrejurare evoluțiile și toate deprinderile tactice ale armatei noastre păstrate din vechime, numai corespundeau noiei arme cu celebritatea arătată; cu deosebire asalturile cu baioneta introduse în armată și aplicate cu publicațiune ne au constatat considerabile jertfe, căci inamicul până au ajuns la țintă adecă s'el gonim cu baioneta și patul puștei din poziția sa, făcea poieni formale în șirurile noastre și feciorii vâzând golorile acestea și așa neputința d'a efectul atacul, începea a-se clătina și atunci retragerea nu se mai putea împedea.

D'spre defectuositatea tacticii noastre se vede că în cele din urmă s'a convins și comanda armatei, că la vr'o câteva zile după bătălie toți comandantii au primit o instrucție hectografată în care înr'altale se dispunea, ca asalturile cu baioneta să nu se mai facă, oficerii să nu mai meargă în luptă săbare și șarpa să nu se mai poarte peste ei sub manta fiindcă serveau de bună țintă inamicului.

N'a fost d'ajuns atâtea alte împrejurări nefavorabile care au influențat desastrelor ar-

matei noastre îndată dela începutul războiului, dat ni-a fost să vedem și aceea ironie a sorții, că chiar o invenție a noastră să fie întredubitată în contra noastră: precum se știe pușca cu ac a inventat un carabinariu austriac care respins fiind cu ofertul ce l'a făcut ministrului nostru de războiu, s'a adresat Prusiei care l'a primit.

Numi sunt cunoscute motivele ce a îndemnat pe ministrul nostru a respinge ca necorespunzătoare aceasta pușcă care s'a dovedit în războiu atât de excelentă, presupun însă că afară de motive de natură financiară va fi înfrunt și ținerea cu cerbicie la acel sistem nefecit a lui Meternich, care de s gur și va fi avut și în cercurile înalte militare partisanii săi și era dușman ori-cărei reforme.

Că gradul culturai mai superior al armatei prusace față de ostășimea noastră încă a contribuit la isbândecele acestea, cine va putea contesta? Pe când în Prusia era introdus obligamentul general ostășesc armata austriacă să recruta — precum am arătat la alt loc — din straturile cele mai de jos ale poporului își recruții în mare măsură erau analfabeți; cu deosebire se observa lacuma aceasta la acelea regimente cari se întregeau din ținuturile ce gemuseră până la anul 1848 sub jugul feudal.

(Va urma)
In nr. 48.

NOUȚĂȚI

Nou protopop Luăm cu plăcere act și vestim și cetitorilor noștri, că Veneratul Consistor gr.-cat. din Lugoj a denumit de protopop al tractului Cugir, cu sediul în Orăștie, pe Reverendissimul domn *Dr. Valer T. Frențiu*, fost până acum administrator. Ear' Reverendisimul domn protopop *Iuliu Rațiu* în urma deficienței sale, e trecut la pensie.

Părintele *Dimitrie Iancu*, preot gr.-cat. în Turdaș, a fost distins cu brâu roșu și titlul de protopop onorar, în urma serviciilor bune prestate în calitate de preot și notarul tractului protopopesc, apoi administrator în mai multe tînduri al tractului.

De-oparte regretăm prea de timpuriu retragere a dlui Iuliu Rațiu, dorindu-i însănătoșare și eventuala rehabilitare în cariera sa, ce nu este exclusă; ear' pe de altă parte felicităm pe noii demnitari ai tractului, dorindu-le vieță îndelungată și tragere de inimă către poporul ce li-s'a încredințat spre păstorire.

Cu deosebire Reverendisimul domn *Dr. V. T. Frențiu* chemat este a se nîsu cu credinșioșii săi împreună, pentru edificarea unei biserici corăspunzătoare în acest centru, de altcum valoros din alte privințe.

Așteptăm dela Ilustritatea Sa dl Episcop *Dr. V. Hossu*, că îi va da ajutorul de lipsă pentru ajungerea acestui scop măreț, care ar fi o înaintare a prestigiului acestei comune bisericești.

Hymen. Dl *Dr. George Will*, inspector regesc de școale în Nyiregyháza și d-șoara *Victoria Frâncu*, apoi dl *Iosif Botean*, profesor la școalele reale de stat din Deva și d-șoara *Florica Frâncu* își vor sîrbă cununia în Deva, la 20 l. c. st. n. Tinerilor părechi le dorim — pe lângă sincerile noastre felicitări — viață îndelungată, traiu bun și fericit.

Impărtășim și noi bucuria de care se face părtaş, în *moi îndoit*, prea stimatul domn *Ioan Simionuș*, p. cedentele sedrii orfanale a comitatului Hunedoara cu d-na sa, cari ca ai doilea părinți au știut să crească, povățuiescă și în urmă să și fericească pe orfanalele d-șoare Frâncu.

La parochia gr.-cat. din Cluj s'a făcut — cum am mai spus — schimbare în persoana capelanului-catichet. Părintele *Stefan Roșian*, denumit spiritual în seminarul teologic din Blaj, și-a luat Duminica trecută în biserică rămas bun dela credinșioșii din Cluj, cărora 5 ani de zile le-a slujit în cele sufletești. Despărțirea s'a săvîșit frumos, ceea-ce în Cluj, după împrejurări, are îndoit preț, fiindcă înseamnă nu numai semn bun pentru prezent, ci și o îndreptare față de trecut.

Părintele Roșian, celebrând s-ta liturgie a rostit o predică ocașională, în care a expus cuvîntarea Sf. Apostol Pavel cu care și-a luat rămas bun dela Efesseni, când a plecat la Ierusalim și a chemat pe presbiterii bisericii în Milet ca să se despartă de ei, (Faptele apostol. c. 20, vers. 18—35) și a potrivit acest cuvînt de adio al marelui apostol la ocașia de față, atingînd astfel pe mulți ascultători, și mai ales ascultătoare, până la lacrimi. În firul cuvîntării a mulțumit pentru semnele de dragoste ce i-s'au arătat prin un prezent și un buchet, ce i-s'a oferit din partea poporenilor din Cluj. La sfîrșitul s-tei liturgii dl paroch-protopop arătînd că unde este chemat părintele Roșian se lucreze în viitoriu, i-a urmat în numele poporului credinșios succes bun, cu ajutorul lui Dumnezeu, spre binele bisericii noastre.

Irina Goia, o elevă a școalei noastre predând părintelui Roșian, înainte de liturgie un buchet de flori, l'a însoțit cu o cuvîntare în versuri, care se sfîrșea astfel:

Dragostea ce o avem în piept
Îți întinde acest buchet.
Primește-l și tu cu a ta
Te rugăm nu ne uita.

Ear' credinșioasa Maria David, care a dărui multe lucruri frumoase bisericii noastre, i-a predat părintelui Roșian o cruciuliță, cumpărată din colecta mai multor poporene, însoțită de următoarea urare:

Eacă aceasta cruciuliță,
Primește-o scump părinte,
Și o ține în sinul tău,
Și îți adu de ea aminte,
Și în bine și în rău.

Inteligența română din Cluj proiectase o cină comună de adio în Hotel New-York. din acest prileji, dar' aceasta a trebuit să se abzică, pentru-că dl Roșian s'a dus la înmormîntarea regretatului Dr. Gerasim din Aiud. În sinul inteligenței s'a colectat spre a i-se oferi d-lui Roșian un prezent de sovenir.

Despărțindu-ne și noi de onoratul confrate, care ne-a fost colaborator dela întemeierea acestei foi, îi dorim succes deplin în frumosul, dar' greul post, ce-l așteaptă, încredințaji fiind că și direcțiunea inaugurată de »Rêvașul« poate câștiga mult prin activitatea ce coloboratorul »Rêvașului« va desvolta ca spiritual al iubiților noștri clerici din Seminarul archidicesan. În același timp salutăm cu frățească dragoste pe noul capelan al Clujului, pâr *Iuliu Florean*, care a sosit Marți seara în Cluj, și care aduce cu sine frumoase cunoștințe dela universitatea din Budapesta și Viena, unde va fi promovat în cuvînt de Doctor, — și o inimă caldă, plină de iubirea bisericii și dornică de tot progresul bun al poporului nostru românesc.

»R«.

† **Dr. Emil Gerasim.** Unul dintre fruntași advocați români, de toți iubitul Dr. Gerasim din Aiud, nu mai este între cei vii. Știrea morții lui n'a mai surprins pe nime; de câte-va luni suferea stîngîndu-se, la băile din Buziaș în Banat; totuși aceasta pregătire duioasă nu scade întru nimica mărirea durerii și a doliului, în care îmbracă mulțime de familii fruntașe românești, cari i-au fost înrudite, și mulțime de amici și cunoscuți, cari toți l'au iubit pe reșosatul și deplîng cu durere pierderea lui. Intr'adevăr prin moartea lui Dr. Gerasim am pierdut un avocat bun, cinștit și corect în procedurile sale, și bun cu poporul țeran. Ca Român, cu poziție delicată într'un oraș unguresc ca Aiudul, reșosatul s'a susținut, fără paradă, dar' cu demnitate, respectat de Maghări și iubit de Români, cari toți jelesc pierderea lui, faptul acesta lugească de mîngăiere nemîngăiatei familii, căreia îi trimitem condolențele noastre sincere. Despre cazul morții am primit următorul anunț funebreal:

Subscriși cu inima plină de durere vestesc tuturor rudenilor și cunoscuților, că mult iubitul și neuitatul nostru soț, fiu, frate și cumnat Dr. Emil Gerasim, advocat după lungi și grele suferințe împărtășit cu sfințele taine ale muribunzilor și-a dat nobilul său suflet în mîinile Ziditorului, Marți în 13 Septembrie st. n. a. c. la 9 oare a. m. în Aiud, în al 41-lea an al etății și al 11-lea al preafericitei sale căsătorii. Rămășițele pămîntești ale scumpului defunct după binecuvîntarea scrierului se vor transporta la Petrila-română, locul nașterii lui, unde se vor așeza spre vecinica odihnă Joi în 15 Septembrie st. n. a. c. la 2 oare p. m. Fie-i țîrina nșoară și memoria binecuvîntată! Aiud 13 Septembrie 1904. Justina Gerastim n. Gall, ca soție. Aron Gerasim, protopop gr.-cat. cu soșia sa, Juliana Gerasim n. Nemeș, ca părinți. Ioan Popa, preot, Demetriu Boar, preot gr.-cat. Mărioara Nascu, Silvia Lasló, cumnați și cumnate, precum și alte numeroase rudenii. Eugenia, Laurian, Silvia, Eugen ca trași și surori.

Vagoane automotoare pe linia Valea Someșului. Direcțiunea căilor ferate de pe Valea Someșului a luat hotărîrea ca dela primăvară să introducă vagoane automotoare pentru circulația de persoane.

Pedeapsa corporală în Rusia.

Pedeapsa corporală desființată prin manifestul recent de grație al Țarului Nicolae II. a fost înființată în Rusia în anul 1497 de către Țarul Ioan III. El a adoptat-o dela Tătari și a într'oduce printr'o lege specială, pe care a publicat-o în »Ludebnie«, adică în prima încercare de codificare a legilor.

De abia Țarul Alexie Mihailovici, cel după care e numit Țarevicul actual,

a înăsprit pedeapsa corporală fără măsură. Acest Țar din casa Romanov, cunoscut în istoria Rusiei sub numele de »cel mai tăcut« a introdus pedeapsa corporală prin codul său »Uloșenie« din 1648 în o sută de cazuri, creînd șese feluri de pedepse. Felul al șeselea consistă într'acea, că delicuentul au fost dus trei zile prin oraș și bătut cu gîrbaciul.

Țarul Alexie Mihailovici a introdus în Rusia și alte pedepse, cari întrec în cruzime pedepsele Mongolilor. El a introdus tăierea mînelor, picioarelor, a nasului, urechilor și buzelor, ruperea nărilor ca pedepse.

Cele șese feluri de pedepse corporale introduse în 1648 și cuprinse în »Uloșenie« au dominat codul penal rusesc până la 1863.

Petru cel mare introduse de asemenea multe feluri de pedepse corporale barbare care au produs mare groază. Cunoscutul senator rus Rovinschi povestește în scrierea sa populară. »Portrete populare rusești«, amănunte îngrozitoare cu privire la aplicarea diferitelor feluri de pedepse corporale, dar' n'a avut curajul să se opună acestui obicei barbar.

Sub Alexandru I. un favorit anume Arakceief, reprezentantul cnotei, a înăsprit pedeapsa corporală priotr'o invențiune crudă, care e cunoscută în Rusia, sub numele de »Pedeapsa Arakceief«.

Codul codificat sub Nicolae I. în anul 1845, a fost numai o modificare cu privire la pedeapsa cu moarte în codul penal al Țarului Alexie Mihailovici din 1648.

Pe când codul din 1648 introduce pedeapsa cu moartea pentru patru-zeci cazuri, această pedeapsă a fost adusă în 1845 numai pentru patru cazuri, în schimb însă a fost introdusă pentru prima oară în cazuri de delict politice. Pedeapsa corporală însă a fost menținută pentru toate cazurile și în toate felurile.

De abea la suirea pe tron a lui Alexandru II. s'a făcut o schimbare favorabilă.

După legea din 1857 pedeapsa corporală era un adaos la pedeapsa pentru persoanele din stările neprivilegiate. Cei condamnați la exil în Siberia căpătau pe deasupra 30 până 100 loviturii cu gîrbaciul. Spiretele luminate, din Rusia se ridicară contra acestui

obicei. Celebrul chirurg Pirogov, reprezentantul Rusiei la Bruxel, contele Orlov, marele duce Constantin și mulți alții cerură desființarea pedepsei corporale. Alexandru II. s'a grăbit să desființeze pedeapsa. El a numit un comitet, însărcinat cu studiul desființării pedepsei acesteia. Bastonada însă a fost menținută pentru populația țerănească, pentru armată și flotă pentru cai de desertare.

Această rămășiță a pedepsei nememne pentru om a fost desființată acum de Nicolae II.

AVIS. Să află de vînzare, din mână liberă, o lapă brună-întunecată.

Deslușiri mai de-aproape dă dl Eisenburger din Orăștie. 1—1

A N U N Ț

Aduc la cunoștința onoratului public din Orăștie și jur, că

Sămbătă în 1 Octomvrie n. a. o. volu redeschide

Băile de vane și aburi

din Orăștie str. Faurilor nr. 8.

Din nou arangiate după regulile igienice, cu gust și deplină curățenie, serviciul prompt.

Scalde de aburi, pentru domni se pot lua: Mercuria și Sămbăta d. a. dela 2—8 ore. Duminica a. m. dela 8—11 ore, d. a. dela 2—6 numai cu 50 fil.

Scalde de aburi, pentru dame se pot lua: Marți și Joi d. a. dela 2—8 ore.

Scalde de vane se pot lua în toată ziua dela 6 ore a. m. până la 8 ore seara.

PREȚURILE DE SCALDĂ:

1 scaldă de aburi 1 cor., pentru școlari 80 fil., 1 scaldă de vană 80 fil., 12 scalde de aburi în abonament 10 cor. 12 scalde de vane în abonament 8 cor.

Rugându-mă pentru frecuentare cât de deasă, semnez, cu distinsă stimă

(247) 1—6

S. BIRTLER.

AVIS

Subscrisul fac cunoscut, că vînd din mână liberă casele de sub nrii. conscrip: 11, 13 și 15, aflătoare în Orăștie strada Cetății, lângă bisericile; reformată și luterană. Loc foarte potrivit pentru ospătărie, unde și până acum a fost magazinul de bere.

Deslușiri se dau la subscrisul și la Redacția »Activității«.

Romoșel, la 15 Septembrie 1904.

2—2

Avram Nasta,
primar comunal.

„THE STANDARD“

fondată în anul 1825.

Efectuește

Asigurări de viață pe lângă condițiuni foarte favorabile.

Incaso anual Coroane: 32.000.000— Dividende solvite Cor.: 170.000.000—

Avere proprie: 260.000.000— Despăgubiri de viață: 520.000.000—

Agentura generală pentru Transilvania: Cluj. Strada Ferencz József Nr. 17.

Filială pentru Ungaria:

Budapesta, Strada Kossuth-Lajos Nr. 4 în palatul Standard (Casa proprie).

31—50

Centrala generală: Edimburg (Anglia).

Sz. 3818—1904. tlkvi.

Árverési hirdetmény kivonata.

Az algyógyi kir. jbiróság mint tlkvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Aurel Muntean ügyvéd végrehajthatónak Gordea Petru illetve Reinfeld Berta férj. Weisz Gyuláné vjhajtást szenvedő elleni 160 kor. tőkekövetelés és jár. iránti vjhajtási ügyében az algyógyi kir. jbiróság területén levő Közép-Almás községi 65 sz. tjkvben a † 1 rd. 212, 213, 214 hr. sz. ház, udvar, kert és szántóföldre . . . . . 375 kor.

2 rend	1907/1	hrsz.	szántóföldre	6	«
3 «	2519	«	legelőre	3	«
4 «	2526, 2528	«	szántóföldre	6	«
5 «	3175	«	legelőre	5	«
6 «	3307	«	«	3	«

a 9 számú tjkvben a † 2 rd. 108, 110 hr. sz. kertre, tehát a Gordea Péter vjhajtást szenvedő jógutóda Reinfeld Berta férj. Weisz Gyuláné egyhatód rész jutalékán kívül Fenyitea Rávéka sz. Márk, Márk Nucz és Márk József társtulajdonosok jutaléka is a 1568, a) pont alapján 52 kor.

3 rend	736/1	hrsz.	szántóföldre	8	«
4 «	809	«	«	11	«

a 12 számú tjkvben a † 2 169 hrsz. egész szántóföldre, tehát a Reinfeld Berta férj. Weisz Gyuláné egyharmad rész jutalékán kívül a Márk Nucz és Márk József társtulajdonosok jutalékára is 32 kor.

3 rend	275, 281	hrsz.	szántóföldre	16	kor.
4 »	352	«	«	11	«
6 «	736/2	«	«	8	«
7 «	746, 749	«	«	45	«
8 «	748/1	«	«	11	«
9 «	758/2	«	kaszálóra	6	«
10 «	760/1	«	szántóföldre	10	«
11 «	794/1	«	«	7	«
12 «	855, 857	«	szántó és kaszáló	13	«
13 «	1121	«	szántóra	2	«
14 «	1159 ^b 1160	«	legelőre	6	«
16 «	1186, 1187	«	erdő és szántóra	7	«
17 «	1287/1	«	szántóra	6	«
18 «	1299	«	kaszálóra	1	«
19 «	1462	«	legelőre	1	«
20 «	1520/1	«	kaszálóra	4	«
22 «	1523/1	«	szántóra	1	«
23 «	1537	«	«	6	«
24 «	1545	«	legelőre	1	«
25 «	1633	«	szántóra	6	«
26 «	1657, 1658, 1659	«	«	6	«
27 «	1737	«	legelőre	15	«
28 «	1752	«	«	2	«
29 «	1765	«	«	4	«
30 «	1813/1	«	szántóföldre	9	«
31 «	1884	«	«	4	«
32 «	1923	«	legelőre	5	«
36 «	2491/4	«	szántóra	3	«
37 «	2933/1	«	«	1	«
38 «	2963	«	«	4	«
39 «	2992, 2994, 2995	«	«	15	«
40 «	2999, 3000	«	legelőre	6	«
41 «	3091	«	szántóra	1	«
42 «	3284	«	kaszálóra	2	«
43 «	3302	«	szántóra	8	«
44 «	3313, 3314	«	«	6	«
46 «	3443	«	legelőre	2	«
47 «	3558	«	szántóföldre	4	«
48 »	3562	«	«	25	«
49 «	3679	«	kaszálóra	5	«
50 «	3785, 3787	«	« és tóra	2	«
51 «	3804	«	szántóföldre	1	«
52 «	3817 ^a	«	kaszálóra	8	«
53 «	3835	«	szántóföldre	8	«
58 «	3982	«	kaszálóra	1	«
59 «	3995	«	szántóföldre	6	«
61 «	4041	«	kaszálóra	2	«
62 «	4139, 4140	«	szántóföldre	6	«
63 «	4181	«	köves helyre	6	«
64 «	4207	«	szántóra	2	«
66 «	4272	«	«	8	«
67 «	4303	«	«	4	«
68 «	21/2/2, 22	«	ház, udvar és kertre	452	«

a 105 számú tjkvben a † 1 rend 1011, 1016 hrsz. kaszálóra, tehát a Reinfeld Berta férj. Weisz Gyuláné egytizenketted rész jutalékán kívül a Márk Juon a blébi, Mark Nucz, Mark József, Szentkuleszk Nikulae lui Vaszile, Szentkuleszk Miklos, Mark Rebeka férj. Purva Szamoiláné és Mark János társtulajdonosok jutalékára is 26 kor.

2 rend	1678, 1679	hrsz.	erdőre	16	«
--------	------------	-------	--------	----	---

a 112 sz. tjkvben † 1 1087, 1097, 1100 hrsz. egész szántó és legelőre, tehát

a Reinfeld Berta férj. Weisz Gyuláné egytizenketted rész jutalékán kívül a Kimpian Juon, Géza Gavrija, Géza Petru, Mark Nucz, Mark József, Mark János (kinek neje Korhán Gáftia) társtulajdonosok jutalékára is 58 kor.

a 136 számú tjkvben a † 1 rend 1925/2 hrsz. egész szántóföldre, tehát a Reinfeld Berta férj. Weisz Gyuláné telerész jutalékán kívül a Gordea Todor társtulajdonos jutalékára is 3 kor.

2 rd.	2401, 2402/1	hrsz	szántó és kaszálóra	3	«
4 «	2472, 2474, 2479, 2480	«	ház, udvar, kert és szántóföldre	610	«
5 «	2550	«	szántóföldre	3	«
6 «	2559, 2560, 2584 } 2586, 2591 }	«	szántó kaszáló és legelőre	25	«
7 «	2576/2	«	erdőre	2	«
8 «	2592/10	«	«	12	«
9 «	2592/16	«	«	28	«
10 «	2657	«	legelőre	1	«
11 «	2661, 2662	«	legelő és szántóra	9	«
12 «	2780, 2781, 2799, 2800	«	szántó és legelőre	33	«
13 «	2789	«	szántóra	10	«
14 «	2839	«	«	6	«
16 «	3267, 3269	«	kaszálóra	6	«
17 «	3443, 3444	«	«	1	«
18 «	3475	«	szántóföldre	10	«
19 «	3588	«	legelőre	2	«
20 «	3741	«	szántóföldre	3	«
21 «	3743	«	«	12	kor.

kikiáltási árban a 65 sz. tjkvben C 1 alatt Gordea Mária özvegy és a 105 sz. tjkvben C 3 a. Szentkereszt V., C 4 alatt özv. Márk J. javára bekebelezett személyi szolgálmi jogok terelme nélkül az árverést elrendelte és a hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1904. évi december hó 3-ik napján dél e. 10 órakor Közép-Almásan a község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is elfognak adadni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldöt kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltattani.

A kir. jbiróság mint tjkvi hatóság.

Kelt Algyógyon, 1904. évi augusztus hó 26-án.

(Olvashatatlan)

kir. jbiró.

„Minerva“ inst. tipogr., societate pe acții

in Oraștie Szászváros.

Opuri ———

Bilete de log. ———

Broșuri ———

Circulare ———

Bil. de vizită ———

Invitări ———

Bilanțuri ———

Acții ———

Cap. de epist. ———

Placate ———

Ord. de dans ———

Adrese ———

Compturi ———

Note ———

Preț Curent. ———

Anunțuri ———

Registre ———

Imprimate ———

Couverte ———

Bilete de cun. ———

Etc. etc. etc. ———

Există deja de 15 ani și este pro-

văzută cu tot felul de material

necesar, ca ori-care altă tipografie.

Institutul Tipografic

„Minerva“

pe lângă că efectuește ori-ce co-

mande repede și cu prețuri mode-

rate, se îngrijește totodată ca toate

acelea să fie estetic lucrate și

fără erori.

Până de present se bucură de sprigi-

nul celor mai îndepărtate orașe. Dovadă

aceasta despre promptitudinea și

acurateța cu care efectuește ori-ce

lucrare.

Ca prima tipografie românească în

acest mare comitat, se roagă de bine-

voitorul sprigin al celorlalte institute

rom., precum și al privaților.